

Πού πας, ρε Καραμήτρο;

Πάυλος Νταφούλης

Λοχαγός ιατρός, Ειδικευόμενος ψυχίατρος

Ήταν ένα από τα κλασικά ανέκδοτα της παιδικής μας ηλικίας, μια από τις υπερβολικές ιστορίες που τρομάζουν τον κάθε υποψήφιο στρατιώτη, μέχρι φυσικά να στρατευθεί. Για όσους δεν θυμούνται (ή δεν έτυχε να τον γνωρίζουν), το ανέκδοτο από το οποίο προέρχεται ο τίτλος του άρθρου αναφέρεται στην ανακοίνωση του θανάτου της μητέρας του στρατιώτη Καραμήτρου. Ο λοχαγός πληροφορείται το συμβάν και, ευρισκόμενος σε αμηχανία, ανακοινώνει το δυσάρεστο νέο στον στρατιώτη του με ένα απλό για έναν αξιωματικό τρόπο. Στην πρωινή αναφορά του λόχου καλεί τους στρατιώτες που η μητέρα τους ζει να προχωρήσουν ένα βήμα μπροστά. Ο ανυποψίαστος Καραμήτρος προχωρεί κι αυτός μαζί με τους άλλους. Και ο λοχαγός, περήφανος για την εφευρετικότητά του, επιτιμά τον στρατιώτη με τη δυνατή άγρια φωνή του: “Πού πας, ρε Καραμήτρο;”.

Θυμάμαι κάποιες φορές δυστυχώς αυτήν την ιστορία, όταν έχω να αντιμετωπίσω την ανακοίνωση ενός θανάτου στους συγγενείς, ή πιο συχνά την αναγγελία μιας διάγνωσης με κακή πρόγνωση στον άρρωστο. Βέβαια αυτό που σήμερα έχει αλλάξει από τα περιγραφόμενα στο ανέκδοτο είναι το γεγονός ότι στις ένοπλες δυνάμεις σε μία ανάλογη περίπτωση ο οπλίτης τώρα έχει ψυχολογική υποστήριξη και διοικητή, ιατρό, ίσως και ψυχολόγο κοντά του. Ωστόσο σταθερό παραμένει το δεδομένο πως αυτός που ανακοινώνει τα κακά νέα, βρίσκεται σε δεινή θέση και σαφώς γίνεται δυσάρεστος. Άλλωστε σύμφωνα με τον Σοφοκλή “ουδείς στέργει άγγελον κακών επών”.

Θυμήθηκα μετά από καιρό ξανά το ανέκδοτο, όταν συνάντησα το όνομα Καραμήτρος μελετώντας ένα βιβλίο για το Υγειονομικό στους Βαλκανικούς Πολέμους¹. Από ένα παιχνίδι της τύχης, ο

εν λόγω Καραμήτρος δεν ήταν στρατιώτης, αλλά λοχαγός της V Μεραρχίας, η οποία έδινε σκληρές μάχες τον Ιούνιο του 1913 για την κατάληψη του Κιλκίς, όπου οι Βούλγαροι κατείχαν οχυρώτατες θέσεις. Οι νεκροί και οι τραυματίες ήταν πολλοί. Ενδιαφέρον, σκέφτηκα. Ο Καραμήτρος άραγε τι ρόλο έπαιξε, μήπως μπήκε στην θέση του “αγγέλου κακών επών”; Θα μπορούσε μήπως το όνομά του να είχε συνδυαστεί με γεγονότα που να εξηγούν το ανέκδοτο; Ή απλά η φαντασία μου κάλπαζε υπακούοντας στον νόμο των συνειρμών;

Η ανάγνωση των παρατιθεμένων στοιχείων με έκανε να ξεχάσω το ανέκδοτο και τις συνειρμικές μου αναζητήσεις. Ο Λοχαγός Πυροβολικού Γ. Καραμήτρος παρέμεινε στην μάχη μετά από τρεις διαδοχικούς τραυματισμούς. Μόνο μετά την πτώση του Κιλκίς δέχθηκε να μεταφερθεί σε νοσοκομείο, αλλά και από εκεί, ανήσυχος πάντοτε για την εξέλιξη των μαχών, “δραπέτευσε” χωρίς εξιτήριο, για να βρεθεί όσο γίνεται γρηγορότερα πάλι στην μονάδα του.

Δεν ξέρω αν ο Καραμήτρος θα έβρισκε μιμητές στους σύγχρονους καιρούς. Και για να μην ωραιοποιούμε το παρελθόν, ακόμη και σ’ εκείνα τα χρόνια δεν νομίζω πως ήταν συχνό φαινόμενο τέτοιου είδους πράξεις. Στους Βαλκανικούς Πολέμους δεν ήταν λίγοι αυτοί που θα δέχονταν με ευχαρίστηση μια νοσηλεία ή μία αναρρωτική άδεια. Στο άλλο άκρο μάλιστα, αναφέρονται και πολλοί αυτοτραυματισμοί στρατιωτών που επεδίωκαν μια διακομιδή στην ασφαλή Αθήνα. Δεν ξέρω επίσης αν έχει τιμήσει κανείς αυτόν τον άνθρωπο για την “τρελή”, ηρωική στάση του. Μπορώ όμως να εκφράσω την βεβαιότητά μου πως αυτός ο Καραμήτρος σήμερα φαντάζει να είναι από άλλο ανέκδοτο.

* Σπαμπαρδώνης Γ. – Σχίζας Ν. – Καρδούλης Α. Η Υγειονομική Υπηρεσία κατά τους Βαλκανικούς Πολέμους 1912-1913. ΔΙΣ/ΓΕΣ Αθήνα 2001, σ. 141.